

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:

Egy évre . . . 10 kor. — fill.

Hat hóra . . . 5 kor. — fill.

Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 20 fillérért kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

— vasárnap reggel. —

A hirdetések, előfizetések s a reklamáziókat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIRDETÉSEK

Négyhasásos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill. kétszeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. fizetendő. Belyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.

Hivatalos hirdetések

100 szög 2 kor. 60 fill., azontul minden azó 2 fillérével számítatik.

A nyitásban:

minden négyhasásos garmond-sor díja 30 fillér. Velünk fizetendőben levő hirdető-irodák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőket tetemes kedvezményben részesülnek.

Garamvölgy contra Zsitvavölgy.*)

A bars megyei hullámok taraja iróasztalomig ér. Bars megyében régi versengés dul a Zsitvavölgy és a Garamvölgy között. A versengést a székhely kérdése idézte föl. Lóhátról nézve békaegérharcnak szokta minősíteni a nagy-képű hirlapíró az efajta vidéki mozgalmat. De a ki tudja, hogy igen nagy vidékek kulturális, politikai és gazdasági jövődjé fűződik a székhely-kérdésekhez: nem kicsinyli azt a buzgóságot, melyet az érdeklődők ki szoktak fejteni.

A versengés Aranyosmarót és Léva között foly. Aranyosmarót vármegyei és törvényszéki székhely. Léva pénzügyigazgatósági székhely. Most az a hír merült föl, hogy a kormány a pénzügyigazgatóságot Léváról át akarja helyezni Aranyosmaróra. Ez a hír kimondhatatlan nyugtalanságot okozott és egy jó barátom megkért, hogy foglalkozzam az ügygyel. Ezt a kérést szívesen teljesítem, mert tudom, hogy az igazságot szolgálom, ha Léva mellett szót emelek.

Aranyosmarót egy napról-napra összezsugorodó tót község. Léva egy napról-napra fejlődő magyar város. Amott lakik 2800, itt 8500 lélek. Lévának van gimnáziuma, alsófoku kereskedelmi és ipariskolája és vannak virágzó pénzintézetek. Aranyosmaróton a tisztviselő, kereskedő nem tudja a gyermekeit neveltetni. Ez a falu még lakással sem tudja ellátni a tisztviselőket.**)

Aranyosmarót egy rotten-borough. Hiába istápoltatik; nem fog rajta. Lakosságában nincs fogékonyság a haladásra. Nem építkeznek, nem fejlődik

*) Bartha Miklós, a magyar hirlapirodalom nagymestere, a magyar parlament kiváló tagja, a „Magyarország”-ban Barsvármegye vitális kérdéséről írta. ezen nagyfontosságú vezércikkét, a melyből azt a meggyőződést merítjük, hogy országos közzétételnek nemcsak a jogosnak és igazságosnak ismerik fel Léva város közönségének álláspontját a bars megyei székhely-kérdésben. — Szerk.

**) Ezt írta az Ar.-Maróton megjelenő Barsi Hirlap folyó évi szeptember 8-iki számában elismeri. — Szerk.

benne kereskedelem és ipar, nem magyarosodik, iskolákat nem tud fenntartani, forgalma nincs, közlekedési hálózata nincs. Nem központja a vármegyének sem földrajzilag, sem gazdaságilag. A Zsitvavölgye szűk, lakossága gyér, elmaradott, hegyekkel körülvárva. Aranyosmaróton a tisztviselő el van temetve; egyéb intelligencia nincs; esküdtisékek összeállítására képtelen a törvényszék. Az utak rosszak: Élet nem lüktet ebben a faluban, amely nemcsak a világtól, de a vármegyétől is el van zárva.

Ellenben Léva földrajzi központ. Vasut szeli át. Fejlett köuthálózáttal bír. Gravitacionális pontja a vármegye közgazdasági életének. Huszonegy gyár közül tizenhét a Garamvölgyre esik.***) A köztudatban és a forgalomban ugy szerepel, mint a vármegye gócpontja. Erős intelligenciája van. Százszereket tudott áldozni kórházra, iskolákra. A vármegye 3 milliónyi adójából egyedül Léva egymillióháromszázezer korona adót fizet, a Garam völgyében 106.000 ember lakik, a Zsitva völgyében 47.000.

Hát nem elvenni kell Lévától a pénzügyigazgatóságot, hanem a vármegyét és a törvényszéket is át kell helyezni Lévára.

Nézegetem a térképet. A Zsitva a vármegye nyugati határszélén foly északról délnek. A Garam a vármegye közepét hosszában szeli át. Ez az egyetlen körülmény is elég a döntésre. Mert a népelet nehézkedési törvényeit a folyamsrendszer állapítja meg.

A vízváltató nemcsak földrajzi, de ethikus fogalom is. Nagyobb vízváltatók rendszeren nyelvhatárokat is képeznek poliglott országokban. De szokás-határokat, forgalmi-határokat, kulturális határokat mindenkor képeznek. A barsi népelet vérkeringésében legfőbb artéria a Garam, Nemcsak patakok

***) 24 gyártelep van a lévai pénzügyigazgatóság területén, ebből Léván és vidékén 17; a Nyitra völgyén, mely egyenlő feltétellel kormányozható Léváról ugy, mint Marótról, csupán 3 gyár kezelhető Aranyosmarótról. — Szerk.

— Ez már aztán tüzes menyecske! . . . hogy ilyen korán fürdeni megy a tegnapi eső után! . . .

Kár, hogy társaságbeli ember csak kevés láthatta, mert a szép asszony igazán kedves, fris jelenség volt, úde, mint maga a nyári reggel és a ruháján, amely ahhoz nem értő előtt, hanyagul volt csak felvéve, látszott bizonyos kacér keresettség, valamelyes vonzó csin, a mely egy szalaggal, fodorral, vagy mi mással fogja meg a férfiak szemét.

Mondták is a rossz nyelvek, hogy ezt a korai vizkúrát nem az orvosa röndeletére veszi a szép asszony, hanem nagy része van benne a már kopaszodó férj uramnak és az unalomnak is; bár egyetlen udvarlója sem követte őt e reggeli fürdők alkalmával.

Az uszoda jó el volt a várostól és az uton egyik nyitott ablakból különös, egyhangu éneklő hang vonta magára Táboriné figyelmét és töredeve a szavak is kihangzottak hozzá:

— . . . És ne induljatok a szívetek és szemetek vágyakozásai után, melyek elcsábitanak titeket, . . . és cselekedjétek az én parancsaimat . . .

A szép asszony ezt olyan érdekesnek találta, hogy meg is állt az ablak alatt halgatni e tételnek a magyarázatát.

A tanuló fiatal tálkelt, körüljárt a szobában és ismételtette:

— . . . ne kövessétek a szívetek és szemetek sóvár vágyát . . .

gravitálnak ebbe a folyóba, hanem népeleti tényezők is. Itt van a legtöbb kereset, a legtöbb község, a legtöbb egyház.

Azéletviszonyok szüksége létrehozta e völgy derekában Lévát. A természetes fejlődés egy pontot keresett, ahol valamennyi érdek találkozik. Ez a kereszteződő pont Léva. Itt vásárol a nép, és itt adja el értékeit. Így lett Léva a vármegye életnedvei számára egy szivkamara.

Léva magyar város. Tehát magyar szó, magyar felfogás, magyar hazafiság, magyar műveltség sugárzik ki belőle és gyújt a Garam völgyében világot. Ezt látja, érzi, tudja a vármegye közönsége. Épen ezért már több ízben tett lépést, hogy minden tekintetben hatósági központtá legyen. Ez meg is lesz. Vannak ellenállhatatlan igazságok. Ilyen igazság Léva törekvése is. Magánérdek nem ronthatja meg a közérdeket. De hiszen itt a magánérdekek nagy többsége szintén Léva mellett dönt.

Látom a térképen, hogy Aranyosmarót közel fekezik Kistapolcsányhoz. Tudtommal ez a József főherceg uradalma. Annál jobb. József főherceg uri felfogású ember. Ezt ugy értem, hogy nem önző, hanem méltányos és áldozatra is kész a közjóért. Hitem szerint ez a nemesur pártfogásába venné Léva igazságát, ha egy küldöttség előterjesztené a kellő adatokat.

Városaink a nemzeti műveltség bástyái. Kivételt csak erdélyrészi szász városok alkotnak. De Léva nem kivétel. A nemzeti politika fontos alkatrésze tehát a városok fejlesztése, erősítése, gyarapítása. Ám, csupán hatósági székhelyekkel várost alkotni nem lehet. Aranyosmarót tehát nem vagyunk képesek városi színvonalra emelni, mert ott hiányoznak a szükséges előfeltételek. Ellenben Léva megcsinálta önmagát, fekvésénél és a benne rejlő alkotó erőknél fogva. Az ilyen önmagától fejlődő organizmust megcsönkítani valószínűsleges bűn volna. Onnan tehát nem

Most látta meg Táboriné, micsoda félszeg fiatal ember ismételtet és olyan különösnek tetszett neki a dolog, hogy elnevette magát.

A szegény fiu odanézett és roppant zavarában a torkán akadt a szó és mikor az asszony már lement a kertbe, a melyen át a fürdőhöz juthatni, akkor kezdte mormogni ismét:

— . . . a szívetek, a szemetek vágyai után ne induljatok . . .

És a bölcs tanítás ellenére kihajolt az ablakon, hogy megláthassa az asszonykának a bokrok között még kikivillant fehér szoknyáját . . .

Ezentul, ha fürdeni ment, mindig megállt fűlni, mit mormog, vagy tanul a fiatal ember; de az ugy látszik, nem igen haladt előre, vagy ezt különösen az eszébe akarta véteni, hogy ne kövesse a szíve vágyát és a szemé sóvárgását, — lehet különben, hogy ez valami mindennapos aranymondása volt, mert a menyecske gyakran hallotta ismételni.

Annyi szent, hogy a fiatal ember roppantul elcsodálkozott volna, ha megtudja, hogy a város legszebb asszonya kíváncsian kérdezősködik róla az öreg fürdősenétől, aki elmondta, hogy egy szegény talmudtanuló, egy bócher az a fiatal, akit a nagyságos asszony látott a fürdő előtti ablakban.

A fiatal ember pedig megfigyelte, hogy a fehér ruhás nő a legkorábban jön fürdeni, és mikor távozik, még akkor sem jönnek a többi asszonyok.

szabad elvinni a pénzügyigazgatóságot. Ellenkezőleg oda kell vinni a többi hatóságot is, hogy ezzel is izmosodjék a város és hogy az ügyes-bajos nép kezé- ügyében legyen minden hatóság.

Ha vadászati érdekről volna szó, Aranyosmarót mellett foglalnék állást. De mivel a nemzeti, politikai, gazdasági és szociális érdekek Léva mellett döntenek, ennél fogva a kormány sem zárkozhatik el attól, hogy minden tekintetben ne Lévát tegye a vármegye központjává.

Bartha Miklós.

Közegészségügyi nyomoruságunk.

IV.

Vízmenyiség s vele kapcsolatos kérdések.

Ira: Kriek Jenő.

1. Források, éghajlat, fásítás.

Amennyiben e cikksorozatban eddig vizükről volt szó, inkább a kutakra s nevezetesen azok minőségére vonatkozott az. Most a mennyiségét fogjuk megbeszélni s azon rokonkérdéseket, melyek az u. n. meteorikus vízre vonatkoznak. Itt is lesznek inkább csak akadémikus érvényűek, de a közegészségügygyel kapcsolatos gyakorlati dolgok is sorra kerülnek.

A kultúremlernek sok vízre van szüksége. Amíg az ember a műveltség alacsonyabb fokán állott, személyére tartozóan megelégedett annyi vízzel, ami szomszomságot oltja s csekély tisztaságérzetet szolgált.

Azonban már Róma népe csak 400 évig elégszik meg azzal a vízmenyiséggel, melyet a rövid folyású Tiberis hoz nekik, vagy a ciszternákban összegyűjthetnek. Konstantinusz idejében már 34 önálló vízvezetékük van, — Amerikában a mexikóiak szintén a a krisztusi időszámítás előtt magas szántájou hegyi tavakat alkotnak városaik feles vízellátására. — Ujabbban a franciák észak-afrikai gyarmatukból egész karaj hódításokat tesznek a Zihara sivatag felé: bővizű artézi forrásokat sikerülvén fakasztaniok. A nyomom keletkező oázisok — baálló tenyészet és előnyös klímaváltozás okán — jobban népesülnek, semmint Algéria egyéb vidékei. — A vízmenyiségét évszakok szerint személyesen

Szinte önkénytelen leste, hogy elshunva ablaka előtt és ilyenkor bizony kevés figyelemmel tanulta dolgait, sőt forróbb nyári reggeleken már ki is ment és leste, hogy a fürdőház hitvány, tákolt faoldalai, vagy a rosszkor nyíló ajtó nem mutatnak-e valamit az ő kisértő asszonyából.

Józan észszel érezte, hogy olyat tesz, ami összeütközik az ő tanaival és az asszony fürdője után érzett is némi bűnbánást, elhatározta, hogy soha többé utána nem néz a fehér asszonynak és ezt meg is tartotta szegény fiu — másnap reggelig . . .

Hiába . . . A fiatalság semmi erkölcsös könyvek és tanítások nem tartóztatják és a vér fellobog szép asszonyok szemé tüzére, ha szentek ereiben folyik is.

A talmudista a legirigylendőbb ifju korban volt. A bajusza és szakállja serkedt és az erkölcsök, tanításoktól megtévesztett lelkeben bizonyára keltek már az asszony iránt való félnék vágyak.

Egy reggel, mikor a nap ezer arany sugarára játszott a virágok szirmaival és kedves muzsikával zümögtek a korán ke'ő méhek, bogarak, különös dolog történt.

A menyecske fürdött bent a hűsítő vízben, a fiu pedig ott tanult a kert bejárójánál. Minden vizloccsanásra hegyezett fölül figyelt és a csobogó hangban látni vélte azt a mohó ölelést, amivel a szöke Ipoly a menyecske fehér testét körülveszi.

Képzetele pazarul játszott zabolátlan vérevel, amikor éles sikoltást hall a fürdőből

TÁRCZA.

Fiatalság.

Este szilaj égháboru volt, a mely nagy esővel végződött, ugy, hogy az utcán patakokban folyt a víz és ha egy szegény asszony át akart menni az utca egyik feléről a másikra, jó magasra kellett megemelnie a szoknyát.

A zajos estére csendes, csillagos éjszaka következett, amelyre csodás reggel virradt. Údén kelt a világ és a napsugára erős szagokat keltett ki az esővel teleszivott földből . . .

A faleveleken itt-ott még csillogott a harmat, a melyen ezer napsugárra tört meg a nap.

Az utca már tul volt a pongyolán. A boltok előtt felöltöztek, elsöpörtek, a cselédek vizért voltak már a kuton és kezdődött a napi munkás élet.

Az utcasarkon egy csinos, formás nőalak tűnt fel. Fehér ruháját, a világgal mit sem törődve, fogta össze, nehogy felszedje a gyalogjárón még fel nem szikkadt vizet és a meleg napokban napokban napernyője sem volt, mert széles szalmakalapja, a mely alul itt-ott hanyagul kukkantott ki egy hajfűrt, eléggé megvédte a szeplők ellen.

A kezében fürdőkalapot vitt, a mely csalhatatlanul elárulta, hová készül és a ki látta, csodálkozva, megelégedve és büszkén fordult meg utána:

változtató Alföldünkön is a „jó víz” kérdé-
séhez meg kezdtek hozzá kapcsolni a „sok
vizet”. Tanyákon, hol azelőtt egy-egy gé-
meskut szolgálta a marhának is alig elég
nyálkás-édes vizet, az artézi kutak felszín
fölé emelkedő s folyton ömlő vizének felfo-
gása révén vízmedencéket létesítettek. Van-
nak, akik úgy reménykednek, hogy idővel
ezen most még inkább csak tisztálkodási cé-
lokra használt tavacsák vize iparilag fog
értékesülni s amennyiben a medencék egész
sora létesül, talaj- és éghajlat javító hatásuk
sem fog elmaradni.

Ebben az utóbbi mondatban körülbelül
ki is van fejezve a sok víz igénye és ren-
deltetése. Azaz hogy mit várhatunk tőle?
Az egyén és közvetlen környékének tiszta-
sági és üdülési (fürdés) érdekeit, a köztisz-
taságot és közegészségügyet egyetemesebb
vonatkozásában, nevezetesen a csatornázást
— ahol ezzel kapcsolatban van az árnyék-
székügyet — s ezek révén a városok talajá-
nak fertőtlenítését, szellőzését első sorban,
ha ugyan nem egyedül a bő vizszolgáltatás-
sal lehet megoldani. Azután vele és általa
biztosítható a város — főleg ha az száraz
klimával bír — befásítása, sétakertjeinek
karbantartása s ezek révén az éghajlat sze-
lidítése, javítása. Reflektál rá a tűzrendé-
szet. Megkívánja az iparágak egész sora;
akár azok üzését tekintjük, akár remanens
és szennyező természetű anyagaik eltávolí-
tása forog szóban. Kis városok népe állat-
tartó is lévén, ezek érdekében — csak úgy,
mint az épen említett termelési ágánál —
közgazdasági és higiénikus okok sürgetik az
állandóan, a bőven és könnyen rendelkezésre
álló vizet.

Nagy áldás az egy városra, ha mindezen
szükségleteket feles módon kielégítő víz áll
rendelkezésre. A lakosok fizikai létezésének
s gazdasági boldogulásának olyan feltételei
gyanánt ismerték azt fel, hogy a hatóságok
elsőrendű feladatuknak tekintik a lakosság
ezen életérdekeinek gondozását.

Hogyan vagyunk e tekintetben mi? Mit
tett érdekében a természet, mit irhatunk a
magunk emberségére?

Egyik cikkben említettük már azt a
tapasztalati tény, hogy erre nálunk *termé-
szetes források*, vagy nagyobb víztükrök nin-
csenek. Geológiai viszonyaink szabad forrás-
képződésekre nem alkalmasak. Külső hatá-
runkban egyetlen-egy állandó vízfakadás
sincs; időszaki vízszivódást én hármat ismer-
ek; a föld felsőbb színehez közeledő belső
vize alig néhány helyen következethetünk
a dusabb, zsákosabb növényzetből. Ezek
sem a dombok közt, hanem a laposban van-
nak. Még viszonylag leginkább megérdemli
a forrás nevet a város beltelkei közt a Nyit-
rai-kert aljában fakadó szelid hévízecsékünk
— melyről újabbán azt halljuk, hogy tulaj-
donosa egy próba furással megkísérli bővebb
vizűvé tenni.

Ültetvények, még inkább összefüggő er-
dőségek hiányában a további környéknek
dombos részén sincsenek e tekintetben jobb
viszonyok. Pedig hogy ezek az állandó víz-

szolgáltatás feltételei, azt a törvényt itt a
mi vidékünkön vett példával is bizonyíthat-
juk. Mikor a kossori alakban bennünket
észak és keleten körülvevő dombok még er-
dőkől ékesek voltak, sőt azok a síkságra
is lenyújták tábaikat: több gazdag forrás
volt a vidéken. A török időkben van is er-
ről irodalmi emlékezés. Utolsó erdőmarad-
ványunknál, a siklósi-pagony alól még ma is
állandóan bugyog egy vékony vízerecske.

Hja! az eke nagy ur, de nagy pusztító
is. Holott már Humboldt megmondta, hogy
hegyvidékeken végzett erdőirtások által az
ember — bármilyen égőv alatt — dupla
nyomorúságot hagy óvadékára: tüzelőfa és
vizihiányt. Erdős vidék nyáron is 2/3-3-szor
annyi vizet ad, mit a fűtlen, fátlan.*)

Persze, az agronomiai viszonyokkal kap-
csolatos vízszegénység ellen ma már nincs
kihez fellebbezni. Hogy vármegyénk 180110
kat. hold erdőterületéből a lévai járásra csak
9047 esik s ebből városunk határára semmi,
azt legfeljebb csendes resignációval emle-
getjük a tüzelőfa bevásárlásakor, pedig idő-
járásai viszonyaink kialakulásánál is erősen
számba jön ez a fátlanságunk.

Éghajlatunk határozottan csekély csapa-
dékkal kifejezetten száraz jellegű; sokkal
szárazabb, mint a Kárpátjának hasonlóan a
síkság felé hajló egyéb vidékei. Azonkívül
szeszélyes, mint egy nagy világi dáma. Tud-
juk ezeknek az okát is. A 70- és a 80-as
évekből néhai Boléman Ede, azután Dr.
Frommer Izac és Medvecký Sándor urak
meteorológiai megfigyelései alapján a köz-
ponti állomás következő adatokat állította
össze városunkról.

Átlagos középhőmérsékletünk 9.7 C fok,
62 fok abszolút ingadozással. Csapadékos
napunk van 112 (dacára, hogy az uralkodó
nyugati szél mellett az ország legborultabb
vidékeihez tartoznánk) 16.5 helyi kitörésű
zivataros nappal. Esőmennyiség 557 millimé-
ter, felöltő egyenletlenséggel elosztva az év-
ben! Mindmennyi adat viszonylag abszor-
mális, az egész országra megállapítottakon
alul maradó.

Az okot a széles övön fátlan domb- és
hegyvidékeknek a kisaföldi síkba való hirtel-
len átmenetében kell keresni. Ez szűli az
aprilisi hirtelen meleget, a júniusi elsőrangú
s októberi másodrangú összecsufoltan tartós
csapadékokat a köztük a hőszegény telet. Ta-
vaszszal túlságosan ki vagyunk szolgáltatva
a paszát-szelekeknek, amiket helyi képződésű
felhőzet nem mérsekel, amelyet t. i. a kö-
zelebbi vidékek szerteszert ragadnak égboltunkról,
ugy, hogy az esőtlen hónapokban a gazda
az esőt meszszibbról, a Duna felől várja, lo-
kális eredetűre — tudja ezt az öregapjától
— nem számíthatván.

Ánékül, hogy a gondolatmenetemet el-
hagynám, csak közbevetve említem itt, hogy
a helyi okok által előidézett eme kevésbé
kívánatos tavaszi és őszi, de főleg az előbbi
időjárást egy sajátos körülmény még inkább

*) Hogy az erdők aljnövényzete, különösen a moha
mennyi vizet képes lekötni és megőrizni, első hallásra
el sem hisszük.

mesélte el a veszedelmet, amiben forgott és
a bátorságot, mivel a tiu, akit eddig nem
is ismert, megszabadította.

A fürdőház asszonyai között volt olyan,
aki a talmudistát ismerte és a férje révén
eljutott az esett a rabbihoz, az agg meater-
hez is.

Szigoru tanítója volt annak a néhány
siheder legénynek, akiknek ő magyarázta az
egyedül való erkölcsitanítást, a Talmud szel-
lemét és féltékenyen vigyázott rá, hogy ta-
nitványai semmi téren át ne hájgák a tör-
vény korlátozásait.

Pedig a mi hősnőnk gyakran és mind-
sűrűbben megesett ilyesmi. Elmulasztotta a
tanítást, nem készült lelkiismeretesen és mé-
lázó, ábrándozó lett, amely dolgok mind el-
bódítják az eszt, a tiszta, józan elmét.

A szigoru rabbi nagy bölcsen várta, nem
javul-e meg eltévelyedett növendéke és mi-
kor látta, hogy magától nem tér rá az igazi
utra, magához intette és a lelkére beszélt
neki:

— Fiam, te letértél az ösvényről, amin
igaz embernek járnia kell... Hatalmába
kerített a gonosz, ha elhanyagolod a tani-
tásod, a lelked jövődöd üdvösségét...

Hallottam egy asszonyszemélyről is bi-
zonyos dolgokat, de én nem hiszem azt ró-
lad, fiam!...

A fiatal ember, lelkében a szelid feddés-
sekre felzudult az önvád és felsóhajtott az

rontja. A Kompa-mocsár által felduzzasztott
talajvizünk ilyenkor nagy kiparólgást végez.
A két ható ok az átmeneti időszakok bete-
gedési eseteit nálunk erősen fokozza. Külö-
nösen a légzőszervekkel küzdenek sokat még
azok is, akklimatizálódhattak a viszonyok-
hoz. A beköltözöttek még jobban. Eaknél
gyakori esett a kínzó toroktályog, évente
kikiújuló jelleggel.

De visszatérvén a tisztán meteorikus
éghajlati jelenségekhez: má: vidék is szen-
vedett a leirt abnormalis jelenségekben.
Okos erdőültetéssel tudtak változtatni,
vagy legalább mérsékelni. Mert a meteori-
kus viz tervszerű és rendszeres fásítással
szabályozható.

Meg kellene ezt nálunk is cselekedni.
Már néhány véderdőcske is lendítene a dol-
gon. Utak, utcák, kertek, udvarok fásítása
jobban fokozná a hatást a viszonyok válto-
zásában, mint azt első szempillantásra gon-
doljuk.

Ki kellene ültetni a Kálváriát, Kurta-
hegyet, Siklóst. Következtesen keresztül-
volna viendő határbeli utaink — a dülöké
is — kifásítása; sokkal több gondot kellene
fordítani a beltelkek közt levő utcák fási-
tására, főleg pedig a rendelkezésre álló ta-
pasztalatok szerint be volna az fejezendő. A
városban, illetve annak közvetlen tövében
néhány liget alkotása már csak gyermekne-
velés okából sem volna mellőzendő.

Ezeket most sorra vesszük.

A Kálvária domb kiültetése vagy tíz
év előtt elismerést érdemlően megkezdett.
Kár, hogy a nehézségektől megijedtek. A
fásítás t. i. abba maradt, pedig a tapasztalat
azt mutatja, hogy az Abiesek megélnék ott.
El kell találni a cseme ekorát, az ültetés ide-
jét; nem kell kimélni az ültetvény öntözé-
sének költségét; ki kell tartani az újra ü-
ltetésben, mert egyes foltokon a talaj —
esetleg más fával — előkészítést igényel: s
lesz ott szép fenyűerdőcskéje a városnak,
mely helyzeténél fogva szélterelővé van hivatva
válni, azonkívül, hogy a viz körforgásában,
mint egy vízmedence fog működni. A szom-
szédos Brach-kert mindenre példát ad.

Nagyobb terület a kínálkozik befásítás
számára a Kurtahegyen. Két szomszédos
községgel érintkező eme határhelyünk ha
mást nem, az akácot tűri. Ott a példa, a
kiskerekenyi dombon.

A Siklós lombos erdőt is megtűri a há-
tán és lejtőjén. Csak hogy itt sietni kellene,
mert a mészkő fejtése már erősen rombolja
ennek ennek a pompásan kiugró hegyfokunk-
ka a formáját. Egyébként itt is tetemes,
mezőgazdaságilag alig értékesítő teret le-
hetne belombosítani.

Dombjaink közt gondozandók volnának
a határunkat jellemző mély-utak. Van vagy
nyolc. Ha az erdeket hegyközsegeknek, mint
olyanoknak tulajdonát tevő mezeyparkok
kiültetnének, jócskán, néhány ezer fával
szaporodna meg ezen a réven is hatásunk.
Pedig egy kinőtt lombos erdei fának a te-
nyészidő alatt napenkénti vízpárologtatása
átlagban 150 liter. Garasból lesz forint, —
kisság vizgőzökből a felhő! Faegyedenként
ez 270 hektoliter évenként.

(Folyt. köv.)

igazságokra, amiket tiszteletre méltó tanító-
mestere olvasott rá.

— Jusson eszedbe az Irás, fiam és tel-
jesítad azt, amint írva van: Nehogy köves-
sétek szivetek buja vágyát, és szemetek só-
vár kívánczóságait, de emlékezzetek meg az
én parancsolataimról, hogy tegyétek meg
azokat!...

Nagy esend következett erre megint és
míg az öreg pap sűrű füstöt fújt olcsó pi-
pájából, a fiatal talmudista bűnbánóul lehor-
gasztott fejében épen az kísértett, amikor a
fenti tétel tanulása közben megjelent abla-
kánál a szép asszony kísértő arca, csábító
szeme...

— Azt a tételt ismételd fiam, ötezőr,
tízszor, százszor és ne gondold másra, te té-
veledj el. Vigyáz magadra, vigyáz a lelked
ártatlanságára... hogy el ne vesszszék a
zabolában, vágyakozások örvényében.

A fiu megfogadta, hogy úgy tesz és
mindenben követi a rabbi tanácsát. És vala-
hányszor bűnt bánva merült bele a rabbi
tételének tanulásába, az Irás, a bölcs idézet
eszébe, hogy van egy szép asszony... egy
fehér ruhájú, ragyogó szemű, akinek
karja puha, lába apró, és míg ajka gép-
módra sugta az erkölcs igaz gyöngyeit, kép-
zeletében járt az asszony ingerlő képe, és ő
ábrándozva bűnösen gyönyörködött a lelke
kárhózas csalóka játékában.

Én is...
Köszönöm...

Válaszul Dr. Karafiáth Márius úrnak.

Karafiáth Márius orvos-doktor ur már
megint mérges. A kik őt ismerik, azt mond-
ják, ez nála nem is ritkaság. Rőffal is fel-
mérhető „irodalmi terméke” azonban örven-
detesen mutatja, hogy mennyire dühöng most
Líván az — egészség.

É: aztán miért is van voltaképp a fus-
télynek felemelése, a tárogató megfuvása, a
tartalekosoknak csata rendbe szállítás?

Megmondom ezt is. Azért, mert meg-
mertem írni:

a. az intézeti irattárban levő okmá-
nyokból, leggyakrabban *szószertint idézettel* a
köztartás módja változóságának igazában
száraz történetét,

b. közöltem a köztartási számadások
főbb adatait.

Azt gondoltam: az első tanulságul szol-
gálhat azoknak, akik a jövőben a tanító-nö-
vendékek élelmezésére befolyással lehetnek;
a másik pedig talán érdekelheti a szülőket,
tanítványainkat, de meg a nagy közönységet
is. Gondosan kerültem mindent, a minék az
igazságát okmányokból de nem tudnám bi-
zonyítani.

Ez a támadás *kinyilatkoztatott oka*. Egye-
zik-e, vagy sem ez a *valódi okkal*, azt ku-
tassák mások.

Az értesítőben közölteket most a kö-
vetkezőkkel egészíthetem ki:

A közoktatásügyi kormány mult évi in-
tézkedésének köszönhető, hogy az országos
— és Líván is érezhető — drágaság dacára
a növendékek élelmezésének árát nem kel-
lett felemelni s még is — szót alig érdemlő
változtatással — a növendékeket épen úgy
élelmezhetjük, mint a mult tanévben.

Mit jelent ez számokban? Azt is meg-
mondhatom. Ha havi 6 koronával emeltett
volna az előtáti díj (24 koronáról 30-ra), ak-
kor ez 83 élelmezett növendék után kitett
volna 5.040 korona különbséget. Ez is csak
valami, különösen ha meggondoljuk, hogy
ezt az összeget esetleg olyan emberektől is
kellott volna behajtani, akik a télen talán
a kenyérből sem ehetnek eleget.

Sárral soha sem dobáltam, most sem
teszem. Amit írtam, — még egyszer hang-
súlyozom — bárki előtt felmutatható *okmá-
nyok alapján* írtam. A felelősséget értük nem
nehéz elvállalnom, éppen azért bátran az
olvasóra bízhatom: itéljen dr. Karafiáth Má-
rius ur hírlapírói babérai felett!

Dr. Karafiáth főorvos urnak pedig csak
a következőket mondom:

Tudta eddig is, tudja most is: merre
van felettes hatóságom. Ha akár mint *ember*,
akár mint *hivatalnok* ellen kifogása van el-
lenem, forduljon oda. Azzal sem sokat törő-
döm, ha ha akár az Ön, akár az én jó ba-
rátaim közül valaki esetleg abban talán
gyönyörűségét, hogy ezeket a cikkeket oda
is eluttatná, ahol a vidéki hírlapok bizonyos
gyöngéit*) alaposan ismerik.

A mi pedig a francia művelt nép nyelv-
éből össze válogatott vadvirágokat s rőfös
cikkének élesítő jelzőit illeti, no hát ezeket
egész tisztelettel visszahelyezem arra az asz-
talra, amelyen akár mérges, — akár unalmas
óráiban hírlapi cikkeket gyártani szokta. Mi-
attam vehet hozzájuk akár Gessler-kalapot,
melyet felkésítségén akár ablakába tehet. Ta-
lán akadnak még jámbor lelkek, kik előtte
térdeket hajtanak.

Pethes János.

*) A mennyiben ezen megjegyzés indokolat-
lanul, minden magyarázat nélkül reánk is vonatkozik,
— akik a hírlapíródalomban 25 év óta lankadatlan
buzgósággal, önállóan, függetlenül minden befolyástól
szolgálnak a magyar nemzeti kultúrát, felhíva érezzük
magunkat annak a kijelentésére, hogy Ön, direktor ur,
aki egyedül a Pester Loydot járta és olvassa, s
úgy látszik ezen lap hasábjairól szívja magába a ma-
gyar nemzeti kultúrát szolgáló vidéki sajtótól táplált
megdöbbentően elfogult véleményét — méltatlan arra,
hogy itéletet mondjon felettünk. — Szerk.

Különfélék.

— Az Aranyos-Maróton is félnék
attól, hogy mily veszedelem következne be,
ha a most is nélkülözést szenvedő tisztviselők
száma a pénzügyigazgatóság áthelyezé-
ségei szaporodnak. — Ezen igazán megdüb-
bentő helyzetet ar-maróthi lapársunk a
Bármegyei Hírlap most megjelenő szeptem-
ber 8-iki száma ö-zinte közvetlenséggel így
írja le: Aranyosmaróth, a drága. Ha valakit
a sors arra kényszerített a sors, hogy rövid
néhány esztendejét Aranyosmaróton élje át,
három igen szükséges eszközzel kell jól fel-
szerelve lennie: 1. pénzzel, 2. pénzzel és 3.
pénzzel. Mert nem szabadul az ám, de ször-
nyűen keserves valóság, hogy az országban
alig van még egy helység, ahol oly nagy
drágaság uralkodnék mint itten. Tudja az
Isten, mi ennek az oka. Az semmi esetre
hogy itt sok volna a pénz. Talán inkább az,
hogy az emberek közönyösek. Mert hát hi-
szen mégis csak képtelenség, hogy ezen meg-
iehető termékeny vidékre még a legalemibb
konyhai szükségleteket is mértőledekről kell-
jen behozni. Ha a lévai zöldségárusok vé-
letlenül sztrájkolnának, nem tudjuk, nem-e
jönne a város szegénytelen zavarba. De vall-
juk meg az igazat. A legfőbb ideje, hogy a
magistratus a felvetett kérdéssel foglal-
kozzék. Egy-két uriember hasztalan fárado-
zik. Nem fog célt érni. Sokkal mélyreható-
bak azok az okok, semhogy csak úgy ku-
tyafutásban segíteni a bajon. Pedig hogy a
sziszonyok tarthatatlanok, azt mindnyájan
érezzük. S még csak akkor fogjuk igazából
érezni, ha már itt lesz a pénzügyigazgatóság!

Már csak hálából is kellene valamit tenni, mert égbekiáltó igazságtalanság esnek különben a pénzügyigazgatási tisztviselőknél, akik egy fillérrel sem fognak itt több fizetést huzni, mint Léván. Azért is hangsúlyozzuk ezt, nehogy némely tisztelt háztulajdonosok előre fenjék a fogukat a házbér emelésére. Mert Léván am a házbér is olcsóbb.

Léva-bakabányai vasut. A Léva-Bakabánya helyi érdekű vasút építési tárgyában a végrehajtó bizottság folyó hó 4-én Bakabánya község tanácstermében népes értekezletet tartott, melyen Ordódy Lajos kereskedési nagybír okos elnököt. Az értekezleten résztvettek: Rudnay Béla fő- és székvárosi rendőrfőkapitány, Schrank Salamon alsó-zsemberi földbirtokosok, Pischl, Samu zsemberi-, Brestyenszky A'ajos vinári-, Geyer Vilmos derzsenyei földbirtokosok. A járás képviselőiben Nándory Pál főszolgabíró, Stibló Ágoston, Ghimesy Zsigmond dr., Hollubay Adolf, Fuchs János, Adamovics Samu és Bándy Endre lelkesek. Léva város közönségét Bódogh Lajos polgármester és Holló Sándor takarékpénztári igazgató képviselték. Résztvettek ezenkívül a tanácskozásban az érdekelt községek előjárói és kiküldöttei. Az érdekeltégek megállapította a vasut irányát, mely szerint Léva kiindulási pontból a lévai uradalomhoz tartozó Génye és Dobogó puszták érintésével Óvár, Vámos-Ladány, K's Kér, Varsány, Nagy-Kereskedési, Horhi, Alsó-Zsember, É'sfalva és Bátor keresztül Bakák érintésével Bakabányáig építtetnék. Az előkészítés megbízott, hogy a törzsrésztvények jegyzébe iránt az érdekeltégek által készített felhívás illetve kérelem, valamint a kitöltendő kötelezővény minták szétküldéséről intézkedni sziveskedjék. Majd Ordódy Lajos, Rudnay Béla, Rázgha Ernő, Nándory Pál, Bódogh Lajos, Holló Sándor, Keviczky Samu és Fendt Vilmos személyében egy szűkebb körű végrehajtó bizottság választott. Az aláírt kötelezővények begyűjtésére Nándory Pál bábai járási főszolgabíró kérésre fel. A tárgyhöz hozzászóltak: Ordódy Lajos, Rudnay Béla, Hollubay Adolf, Szekan Samu, Stibló Ágoston, Ghimesy Zsigmond dr., Bódogh Lajos, Hegedűs Károly és Fendt Vilmos. Vajha létesülne ez az ügy Bars-, mint különösen a Hontvármegyei érdekeket kielégítő fontos vasutvonal!

Házasság. Ruffly Pál dr. Barsvármegyei vo't alispánja, miniszteri tanácsos, az állami gyermekmenedékhelyek országos felügyelője augusztus 24-én házasságra lépett öz. Szentgyörgyi Szép Blanka úrnóval Palicson. A pogári esketés után a menyasszony családi kápolnájában Majorossy János főlentei püspök és kalocsai érseki helynök eskette meg a házastársakat.

A barsmegyei gazdasági egyesület lapunk mult számában jelzett közgyűlést elhalasztotta. A közgyűlés új határidejéről a tagokat küőn meghívó útján fogják értesíteni.

Zászló-szentelés. Az aranyosmaróti polgári olvasókör e hó 8-án fényes ünnepségek közepette szentelte fel zászlaját. Az ünnepélyen részt vettek a verebélyi és lévai kath. körök s a lévai iparos-olvasókör is. A zászlóanya báró Ambrózy Istvánné volt, kit a szépen felékesített díszkapunál nagy közönség várt. A felszentelést Pintér Károly apátplébános végezte, a ki szép beszédben méltatta a zászló jelentőségét. Az isteni tisztelet után a szögbeverés következett, a melyet déli 1 órakor 120 teritékű ebéd követte a kör helyiségében. Az első főköszöntőt Persai Ferencz dr., Barsvármegyei ékesszavu főügyésze mondotta a zászlóanya, báró Ambrózy Istvánné. Baró Ambrózy István Léva város közönségét élétette, kinek szives szavait dr. Kersék János ügyvéd köszönte meg. A még több szép felköszöntővel fűszerezett ebéd, a legjobb hangulat uralkodott. Az ünnepélyt a Petőfőle kerti helyiségben tartott táncmulatság fejezte be.

Ünnepi estély. Némileg elkésve közöljük alábbi hírtünk, de tárgyának fontosságánál fogva megérdemli, hogy inkább később, mint soha kerüljön a nyilvánosság elé. A körmozgásainak „Nő-Egyesület” ugyanis a honalapító szent István király emlékének tiszteletére augusztus hó 20-án a „Szarvas” fogadó nagytermében ünnepélyes estélyt rendezte t, melynek műsora a következő volt: 1) Alkalmi beszédben Hlatky József méltatta a nagy király bölcsességét. 2) A felolvasást követte Véli Miksaának a „Jön a tavasz” cz. vígjátéka. A darabban szerepeltek: Schnabel Gyula, Wildmann Adolfné, Schröder Gizella, Zsizsmann Anna, Palkovics Mika, Horváth Géza és Wildmann Erzsike. 3) A darabot követő szünetet ifj. Bellaagh Aladár caricatura gyorsrajzaival töltötte ki. 4) Az estély végül befejezést nyert Dező József „A szarnok bukása” cz. vígjátékának előadásával. E darabban szerepeltek: Bajkó Andor, Palkovics Anna, Suhayda Károlyné, Zsizsmann Anna. A műkedvelők egyenkint és összesen derekasan megfeleltek feladatuknak.

Haláleset. Simonyi és varsányi Simonyi Alajos földbirtokos, ügyvéd és Nyitavármegyei törvényhatósági bizottságának tagja folyó évi szeptember hó 6. napján, mint értesülünk, hosszabb betegség és a halotti szentségek átjatos felvétele után életének 57-ik évében Nyitrazsámbokrétan elhunyt. A boldogultnak bült teteme folyó hó 8-án helyezettett örök nyugalomra. A

boldogult halála Barsvármegyében is ószinte részvétet keltett. Béke lengjen hamvai felett!

Választás a pénzügyigazgatóságnál. Szegedy Miklós lévai m. kir. pénzügyigazgatósági számvizsgáló saját kérelmére hasonló minőségben a nyiregyházi kir. pénzügyigazgatáshoz helyeztetett át. Helyébe a pénzügyminiszter számvizsgálóvá Schwarc Lipót lévai pénzügyigazgatósági számellenőrt nevezte ki.

Vásártartási szabályrendeletét Léva város megalkotván, miután az a fensőbb hatóságok által helyben lett hagyva, azt a képviselő testület aug. 29-én tartott közgyűlésén kihirdette, s szeptember hó 17. napjával életbe lépteti. A szabályrendelet a polgármester által 400 példányban kinyomatván, abból egy-egy példány a képviselő testület tagjainak, a városban levő összes kereskedők, kávéosok, vendéglősök, korcsmárosok, szatócsok és bejelentett iparosok mindegyikének kézbesítették. Miután a szabályrendelet több hasznos intézkedést tartalmaz, most már csak a rendőrkapitányság életrevalóságától függ, hogy azt végre tudja hajtani s a piaci vásárló és eladó közönség eddigi panaszai orvoslást nyerjenek, szóval, hogy a nagyközönség hasznára váljanak az írásbeli üdvös intézkedések.

Galamblövészet Ipolyságon. A Honti Sport Club folyó hó 18-án és 19-én tartja meg Ipolyságon össi galamblövés versenyeit. — A programon négy verseny szerepel: a Megnyitó-, Hölgyek-, Club- és Vigaszdíjakért; ezeken kívül tétversenyek. Kérdésre utbaigazítással szolgál a Club igazgatósága.

Eljegyzés. Nagy Arthur lévai jóhírnevű fényképész eljegyezte Alsómecezen Ludvig Juliska kisasszonyt, néhai dr. Ludwig György cs. és kir. főorvosorvos urokáit.

Áthelyezés. Holy Gyula lévai kir. járásbírósi joggyakornokot a pozsonyi kir. ítélő tábla elnöke a szenici kir. járásbíróshoz helyezte át.

Uj anyakönyvvezető. A belügyminiszter Barsvármegyében a szelzi anyakönyvi kerületbe Martinec László jegyzői irnokot anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki.

Piaristák magyar képviselő Rómában. A piaristák egye emes főnöke, mikor a tavasszal itt járt, azon óhajának adott kifejezést, hogy a magyar piarista rend is állandóan képviseltesse magát Rómában egy tag által. — A piaristák ez állással Vári Gellért, nyitrai főgimnáziumi tanárt bízták meg, ki megváltik ez utóbbi állomásától s átteszi lakását Rómába.

A segédjegyzők lehetnek e tartalékos tisztek? A tartalékos hadapródok polgári állására vonatkozólag a honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amelyben megtagyja, hogy a tartalékos hadapródok és tartalékos tiszthelyettesek polgári állása, úgy mint az a tartalékos tiszteknél történik, ellenőrizendő. A rendeletben megjegyzi a a miniszter, hogy oly segédjegyzőket, akiket erre az állásra a közügyek é'thosszúiglan választottak meg és sz előírt jövedelemmel rendelkeznek polgári állásuk szempontjából tartalékos tisztekké (hadapródokká) való k'nevezésre javaslatba hozhatók. Ellenben azon segédjegyzők polgári állása, akik csak jegyzőik által fogadtatnak fel, akik tehát csak ideiglenesen vannak alkalmazva, a tiszti, illetve a hadapródi rendfokozattal össze nem egyeztethetőnek tekintendő.

Haláleset. Schiller Antal kir. tanácsos, ipolysági kir. közjegyző, hosszas szenvedés után augusztus 28-án reggel, 59. éves korában Ipolyságon meghalt. Holttetemét augusztus hó 29-én helyezték örök nyugalomra.

Nyitramegyei gazdák tanulmányutja. A nyitramegyei gazdasági egyesület a veszprémi mezőgazdasági és ipari kiállítás megtekintésére 40 gazdával tanulmányi kirándulást rendezett. A Veszprémben tartott gazdakongresszuson az egyesület testületileg vett részt. A kiállítás megtekintése után a társaság legnagyobb része kocsi-kon a Balaton melletti Almádi férdőbe tett kirándulást. A gyönyörű kékvízü Balatontól, melyben a kirándulók közül többen megfürdöttek, csak keősn este váltak meg. Visszatérve Veszprémbe, a „Méhes” nevezett társaság vendéglőjében társas vacsora volt, a hol általános feltűnést keltett az ételek olcsósága és a kitűnő minőségű somlyói bor. Gazdáink nagy meglepéssel távoztak Veszprémből, a hol nemcsak a kiállítás- és Balaton-, hanem a rengeteg Bakony szépségében is gyönyörködtek.

Hazatérés a nyaralásról. Főnt, főnt kerek magasán az égnek, mely nevető kékjét borongató szürkére váltja ma holnap föltűnik előcsapata a délnék vonuló golyáknak. Nyárutói hűvös szellők játszanak a fák első sárga leveleivel. . . Nagy boldog ládák, tömött kofferek terpeszkednek el a vasutról jövő bérkocsikon. Vidám ábrázatok mosolygása köszönti a hintókról a járókelőket. Jön vissza a faluzó, fürdőző város. Napról-napra sürűbben látni az utcán szinte új alakokat, jó ismerősöket, akiket ujja tesz barna-piros színe az arczuak, eleven ragyogása a szemek, délcegebb tartása az egész nekitelt testnek. Mert a fehér falusi házak között, a szabad mezőkön a kies fürdőkön ujjászülettik a test és a lélek, mely agyoncsigázódott a városi kórhások között. Hej, mi más ott

harmatos hajnalban meglesni a sárgarigót, amint pajkosan fűtűl az ezüstlevelű nyárfá ormán, mint idehaza a verebek közgyűlést hallgatni a bakkancsok idylke unalmas színhelyén. Hej, mennyivel nagyobb gyönyörűség odakünn a lombos fák, hűvös hegyoldalak zöld pázsitján az árnyékban heverve elmerengeni a báránnyelű futásán, mint idebent az olvadó aszfalton, tudakolni az időjelzőtől: napon aszalódunk-e holnap, vagy locsposban didergünk? O't még a nap is máskép sít, a szél is máskép fúj, de még az eső is máskép esik. Itt éget a nap, de gyógyít, itt port okád a szél, de altatót dudol, miközben az akác lombot sodorgatja, itt sár lesz az ég könnyűből, ott enyhítő itala a szomjas mezőnek. Poézis ott minden, dal, szín, illat, üdőség, eleveenség, — aminek most mind vége szakad, mert eresztgeti már hideg lehetetét a savanyu kedvű ősz. És vissza jön a város, népesebbek lesznek az utcák, elevenebb a korzó. Fürdőt, falut, pusztát, tanyát, jegenyét, sárgarigót e'felejtenek a hátatlan emberek, legfeljebb szerelmes leányok emlékeznek róluk, odasugván az őszirózsás gavallérnak: — Ah, milyen unalmas volt ott a világ — maga nélkül. . .

Uj levelező lapok. A m. kir. posta igazgatóság nem sokára új levelezőlapokat bocsát ki. Az újítás ezeken az lesz, hogy a cimoldalon rovat lesz a feladó neve és címe számára is. Mindenestre helyes és praktikus intézkedés, mely sok félreértésnek és kellemetlenségnek fogja elejét venni.

Vásáráthelyezés. Ipolyság nagyközség kérelmére a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a f. hó 19 és 20-ára kitűzött országos vásár — a zsidó ünnepek miatt — e hó 12 és 13-án tartassék meg.

Lopások. Dó k a István „kácsa-tó.” szőlőjében nagyon megdézsmálták a dió és szilva fákat ismeretlen tolvajok. Ennek panaszára rendőrségünk kikutatta a tolvajokat s Dobóberekajya mellett a csendőrség segítségével, de ugyanakkor kiderült hogy sok más szőlő tulajdonosnak is oka lehetett a panaszra mert zsák száma rlopták a diót és szilvát. Ugyancsak a folyó hó 8-ikára virradó éjjelen a vár kertben szőlő, körte, és szilva lopáson éretett Ledényi Pál, Styipka Gusztáv és Kaffan Lajos kik, közül Styipka Gusztáv és Kaffan Lajosnak sikerült a Perrec patakba való ugrás által menekülni, azonban a tett színhelyén hagyták, kalapjukat, valamint a zsákmányul ejtett gyümölcsöt egy zsákban. Ezen jól szervezett tolvajbánda tagjai ellen a rendőrség tekintve a közeli szűretre, nehogy azt ók kezdjék meg s még többeknek is tettemesebb kárt okozzanak, megbüntetésük, végett a mezőrendőri hatóságnál feljelentését megtette.

Közönség köréből.

127/1904. E. sz. Nyilvános számadás.

A léva városában alakult „Segítő Bizottság” a Barsmegyei tűzkárosultak inségesei javára Léva városában a gyűjtést foganatosítván, annak középbzbeli eredménye a következő:

- 1. Léva város közöns. adománya 300 K. — f.
- 2. A lévai tak. és hitelint. „ 100 „ — ”
- 3. A lévai keresk. bank r. t. „ 20 „ — ”
- 4. A lévai takarekpénztár „ 200 „ — ”
- 5. A lévai izr. öngyűjt. „ 60 „ — ”
- 6. Az Erzsébet filteregylet „ 40 „ — ”
- 7. Faragó Samuné és Szilassy Sándorné gyűjtőívén - - - 272 „ 60 ”
- 8. Bódogh Lajosné és Suhajda Jánosné gyűjtőívén - - - 375 „ 50 ”
- 9. dr. Weinberger Adolfné és Fenyvesi Károlyné gyűjtőívén 138 „ 64 ”
- 10. dr. Prizner Gyuláné és Rippaport M. né gyűjtőívén 176 „ 40 ”
- 11. Tóth Károlyné „ 66 „ 52 ”
- 12. Szabó J.-né Váczy Z. „ 52 „ 70 ”
- 13. Korpás Istvánné „ 25 „ — ”
- 14. Vátzy Jónásné „ 20 „ — ”
- 15. Liebermann Jakabné és Braun Gyuláné gyűjtőívén - 107 „ 20 ”
- 16. Weisz Jenőné és Frommer Mórné gyűjtőívén - - - 91 „ 30 ”

összesen befolyt: 2045 K. 86 f. szóval kétezernegyvenöt korona és nyolcvanhat fillér, a midőn ezzel a gyűjtés eredményéről itt beszámolok, e helyen is közönetemet jelentem ki az irgalmas szívű adományozók és a faradhatlan gyűjtők szíveskedésért, nemeselelkűségéért és önfeláldozásáért.

A gyűjtő-ívek tartalmának részletes — az adományozók névszerinti — közlése e lap jövő számában veszi kezdetét.

A midőn a befolyt 2045 korona 86 fillérnek a „Segítő bizottság” részére történt átvételét nyilvánosan elismerem, — egyuttal igazolom, hogy azon összeg a kiosztásig Léva város letéti pénztárában megőrzés végett elhelyezve.

Kelt Léván, 1904. szeptember 10.
Bódogh Lajos polgármester.
mint a „Segítő bizottság” elnöke.

Léva, r. t. város letéti pénztárában a fenti 2045 korona 86 fillér örvetbe lett véve s annak átvételét itt is elismerjük.

Léva, 1904. szeptember 10.
Fábián Zoltán s. k. hely. elnök, Torma Lajos s. k. hely. pénztárnok.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1904 évi szeptember hó 4-től 1904. szeptember hó 11-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Frajka Mihály Turcsan Julia,	fiú	Gyula
Rakovszky István Gárnyice M.	fiú	József Sándor
Dalmady József Hamor Mária	fiú	Gyula
Krammer Antal Süketi Mária	leány	Mária
Nagy József Heizer Rozália	fiú	Károly
Weszeley Ferenc Demény Teréz	fiú	Jenő

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
ifj. Vibostyék János Hindi Ilona	róm. kath.
Matják Árpád Mihály Varju G.	róm. kath.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Weisz Lipótné Bódogh Zsigmond Regina	47	szívbill. baj

Lévai piacziárak.
Rovátvezető, Kónya József rendőrkapitány.
Buza m.-mázsánként 19 kor. 20 fill. 20 kor. 20 fill. Kétszoros 14 kor. 40 fill. 14 kor. 80 fill. — Rozs 15 kor. 80 fill. 16 kor. 60 fill. — Arpa 16 kor. 20 fill. 16 kor. 60 fill. Zab 16 kor. — fill. 16 kor. 40 fill. — Kukoricza 16 kor. 20 fill. 16 kor. 60 fill. Bab 28 kor. 20 fill. 28 kor. 60 fill. — Lencs 24 kor. 40 fill. 26 kor. 40 fill. — Köles 10 kor. 20 fill. 10 kor. 60 fill.

Vetőmagvak 50 kilónként Budapesten.
Téli borsó 10 kor., Téli búkköny 14 kor. Muharmag 9 1/2 kor., Cukorcirok 9 kor., Pohánka (hajdina) 13 kor. Paprika köles 8 1/2 kor., Mustármag 14 kor., Biborhere 40—44 kor., Lófogú tengeri 12 kor., Csibehur (spergula) 12 korona. — Tarlórépamag 44—55. korona. Dactylis 58—60 kor. Vöröshere 85—90 kor. Lucerna 60—70 kor. Muhar 18—20 k.

Nyilttér.
Asztali szőlő fehér, édes 30 kor. gyögy és asztali szőlő nagy szemű 40 kor. Muskotály szőő 60 kor. Méz, tisztán pergetve 100 kor. 5 és 10 kilós kosarakban postán küldve bérmentve a 3 és 4 korona.

Petrovits és Pautits szőlőbirtokosok Versec.

Hegyesy József,
Műszakács és táblaterítő.
BUDAPEST. VIII. Szentkirályi-utca 16.
Megrendeléseket elfogad lakodalmak, bálók, bankettek, diner, dejeneur, souper, eljegyzés, estélyek, buffet, saját elegáns serviceivel, ugyszintén egyes tálakban halak, homard, pástétomok, stb. stb. a legutányosabb árakban, házhoz szállítva, ugy helyben, mint vidéken.
Ajánló levelek a legelőkelőbb körökből.

Burgonya kerestetik.
A lévai izraelita nőegylet 50 mm. burgonyát akar venni, Eladók sziveskedjenek jelentkezni WEISZ MORNÉ egyleti elnöknel, Léván.

Kiadó lakás.
Főtéren egy szép nagy lakás már október 1-től is kiadó.
Bővebbet e lap kiadóhivatalába.

Bluz selyem méterenkint 60 kr. től, 11 frt 35 kr.-ig. Legutolsó újdonságok. Bérmentve és már elvámolva, házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postaiordultával.
HENNERBEG selyem gyár. Zürich.

Kitűnő Magyar pezsgő „FREGOLI SEC”
Kapható: **AMSTETTER IMRE** fűszer és csomage kereskedésében LÉVÁN.
Ára füvegenként 4 korona.
5 üveg vételnél előnyár!!

T. CZ.

Van szerecsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Szepes-utca 5. szám alatt egy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

Szifgyártó és nyerges-üzletet nyitottam.

Raktáron tartok a legjobb minőségű anyagból saját készítményű kész lószerszámokat, hintó- és gazdasági lovak számára, továbbá minden e szakba vágó cikkeket u. m. nyerges, nyergfelszereléseket, ostorokat, ostor-nyeleket, zablákat stb., mindennemű utazó bőröndöket, kézi- és iskola-táskákat, pénz- és szivartárczákat.

Mindennemű e szakmába vágó munkákat, u. m. új megrendeléseket és javításokat lelkiismeretesen, pontosan és olcsó árák mellett készítek.

Becsés pártfogását ismételtén kérve maradtam teljes tisztelettel

GYÖRGYI LAJOS

szifgyártó és nyerges.

Egyenruházati felszereléseket előírás szerint készítek.

Birtok eladás.

O-Bars községben egy kis föld, ház és kert, benne 350 legnemesebb gyümölcsfa, egész éven át érett gyümölcs egyik fogy, a másik érik, a kertben 4000 szőlőtőke, a gyümölcs jövedelmez rossz években is több, mint 2000 koronát; kertben nagy fűzde és szép pince.

Uj-Barson eladó a szőlőn is szabad kézből, végleges elköltözés végett.

A ház legalkalmasabb egy nyugdíjas urnak, vagy fakereskedőnek, mert kertem alatt folyik a Garam folyó, a kertben legkitünőbb vizű kut, a régi Bars várából még csekély romok, kitünő levegő, a Garam völgyének legszebb helyén, kitünő tájkép, nyaraló családnak a legalkalmasabb.

Bárki megtekintheti O-Barson a tulajdonosnál,

Fábián Antalnál.

Hangverseny Grammophon

A jelenkor csodagépe!

Beszél, énekel, zenél, rendkívül érdekes szórakoztató eszköz családok részére, vendéglőknek és kávéházaknak.

Több ezer reproductió a világ leghíresebb művészeitől.

Raktáron kapható: **Klein Sándor**

órák és ékszerésznél Léván.

Varrógépek és Műhímezés

valódi első magyar szab. Adria-, Dürkopp- és Gasse-féle új Singer gépek igen csinos kiállítással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval

Árak részletfizetésre:

	korona
Elsőmagyar monopól-, Dürkopp és Gasser új Singer varrógép	56-tól 78-ig
Uj Singer medium iparogép állvánnyal	72-től 80-ig
Titania új nagy Singer 4-es iparos varrógép	78-tól 88-ig
Nagy Howe iparos varrógép	76-tól 80-ig
Valódi szabadalm. Adria családi varrógép	86-tól 96-ig
láb és kézi hajtásra	96-tól 100-ig
Körhajós családi (Ringschiff) gép	100-tól 120-ig
iparos (Ringschiff) gép	130-tól 150-ig
Valódi Dürkopp — központorsó — gép családi	120 korona
iparos	150 korona
Uj Singer családi varrógép kézhajtásra	44 korona

Műhímezési készülék ára 4 korona.

Főraktár: Kern Testvéreknél Léván

Legjobb géptűk, részek és osónak olosón.

PÉNZ

4%-os

törlesztéses kölcsönök nyujunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a föld-birtok és ingatlan 3/4 értékig I. és II. helyre 15-65 évi terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évi terjedő időre gyorsan és diszkrétén.

Bank- és magánadóságot convertálása.

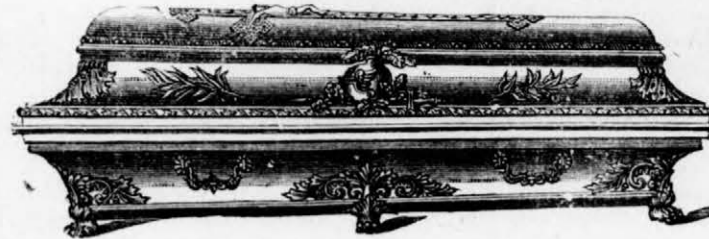
Meller Lajos és Társai

bankbizomány. Budapest, VI. Dávid-utca 15 (Törvényszékileg bejegyzett cég).

Bars- és Hontmegyerésére érczkoporsó főraktár Kern Testvéreknél Léván.

Beschorner A. M.

első cs. kir. osztr.-magyar-, német franczia-, olasz- és orosz szabadalmazott érczkoporsó gyárából.

Ezen szabadalm. érczkoporsók Európában majd minden egészségügyi hatóságok által nemcsak a hullák szállításához, leginkább

légmentességük miatt, mi által az légártalmas szesz (hullaméreg) kigőzölgését akadályozzák, a legjobban ajánlatnak.

Szép kiállítása, gazdag díszítése, olcsósága, tartóssága, sir- és sirboltokban használhatósága ezen gyártmányoknak kivitták minden művelt országban a legnagyobb elterjedést, ára 8 frttól 100 frtig.

Fakoporsók gyermekek részére 3 forinttól, felnőtteknek 8 forinttól 15 frtig.

Ugyisintén siremlékek, vaskerítések, keresztek, szemfedelek, párnák, koszorúk, szalagcsokrok stb. nagy választékban jutányos áron.

Kaphatók KERN TESTVÉREKNÉL Léván.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vízson és pamut ruhaneműk mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosó kivonatot,

„Asszonydícséret“

védjegy, a ruha beáztatására.

Előnyök:

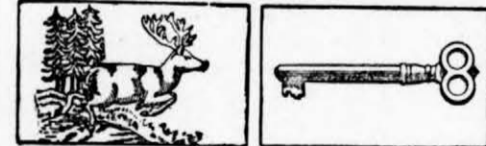
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkentti.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alant jegyzett cég kezesességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáshoz képest.

Méliközvetlenül válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy mind a „szarvas“ szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Minden családnak

saját jól felfogott érdekében csakis a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

szabadna pótlékkul használnia a mindennapi kávéitalhoz.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésű alkalmaztatik

készítmény, csúszl és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utánzatok miatt

bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket

dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.

árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél

Budaösten.

Richter F. Ad. és Társa, csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

THOMAS-SALAK

lőhere és csillagjegyűk — úgy összfosphorsav, mint cytromsavban oldható phosphorsav szerint legolcsóbban beszerezhető

Dukes és Herzog cégnél

Galgóc,

mütrágya és erőtakarmányeműk nagy kereskedése.

Közvetlen bevétel — Chilislétromban — 1905. tavaszi szállításra.

„UNION“

elsőrendű fehér szárított moslékból, melynek emészthetősége az eddig ismert szárított moslékból sokkal nagyobb. Kivánatra bérmentve mintával és árajánlattal szolgálunk.

Mütrágyafélék:

- Thomasphosphat
- Kainit és kálisó
- Superphosphat
- Chilislétrom
- Trágyafősz
- Szárított marhatrágya.

Erőtakarmányok:

- Buzakorpa
- Rozskorpa
- Szárazmoslék
- Szárított répaszelet
- Melasse
- Szárított sörtörköly
- Kender és repcedara
- Cocodiódara
- Olajpogácsa
- Malátacsíra
- Tengeri.

Különféle:

- Gépolajok fumei
- Carbolneum
- Tovotte-kenőcs
- Kocsikenőcs
- Cement
- Tőzgepor és alom
- Gabonaszákok
- Ponyvák.